

To: [redacted] - BD/NCTV/PDC-19/COM[redacted]@minjenv.nl]; [redacted] - BD/NCC/ECO[redacted]@nctv.minjenv.nl]; [redacted] - BD/NCTV/PDC-19/COM[redacted]@minjenv.nl]; [redacted] - BD/NCC/ECO[redacted]@nctv.minjenv.nl]; [redacted] - BD/DCOM[redacted]@minjenv.nl]; [redacted]@minvws.nl]; [redacted]@minvws.nl]
From: [redacted] - BD/NCTV/PDC-19/COM
Sent: Tue 3/2/2021 8:54:35 PM
Subject: RE: Enkele zorgen
Received: Tue 3/2/2021 8:54:38 PM

Ha allen!

Ik heb [redacted], [redacted] en [redacted] er weer even uitgehaald. Want ik wil wel graag onder ons (als team van hoofden/coördinatoren) iets tegenover de analyse van [redacted] stellen.

De stelling "meer communicatie lijkt niet altijd beter" gaat volgens mij op als we al overdreven veel communiceren. Maar daar heb ik echt een serieus vraagteken bij. Ik vind dat we hartstikke mooie dingen doen. Ik ben trots op onze communicatie richting de doelgroepen: de jongerenaanpak, de mensen met laag taalbegrip. We halen het maximale uit de persconferenties. Qua informatievoorziening worden we goed gevonden en als hartstikke betrouwbaar gezien. Maar verder hangt onze communicatie over de maatregelen wel heel zwaar op de persconferenties en die raken nu ook wel wat uitgesleten. Volgens mij hebben we sinds september/oktober maar een paar weken een campagne op TV gehad. Dat zijn die mooie spotjes voor en na kerst. Ik weet niet meer wat we allemaal aan radiocampagnes hebben gedaan voor de kerst, maar na de kerst was dat volgens mij alleen de campagne rond de avondklok. Dat wil dus zeggen dat we gedurende de tweede golf nauwelijks massamediaal aanwezig zijn geweest met een maatregelencampagne.

Ik vind het terecht dat we een tijd gezegd hebben: "we kunnen met communicatie pas stappen zetten als we ook met context en controle verder gaan" maar we zien dat hier weinig beweging is en mijn angst is dat we het nu ook met communicatie laten lopen. Ik merk ook dat ik dat aan de overlegtafels waar ik zit steeds minder goed kan uitleggen en ik ben echt bang dat we straks van bovenaf de opdracht gaan krijgen. Dat moeten we kunnen voorkomen!

Dit gezegd hebbende... dat wil niet zeggen dat ik de analyse van [redacted] niet goed vind. Ik lees een verzameling terechte opmerkingen en conclusies. Maar ik vind het niet terecht om basis van de analyse de conclusie te trekken dat meer campagne niet de oplossing is.

Veel van de opmerkingen raken wel communicatie maar niet de campagne, dus die laat ik maar buiten beschouwing, maar voor campagnes vind ik de volgende wel heel relevant:

- Mensen willen meer duidelijkheid.
- Eenduidig en directief wordt gewaardeerd.
- Strenge maatregelen zijn ok, als er maar perspectief is op minder streng.
- Meer van hetzelfde in communicatie wordt gezien als herhaling.

Ik wil niet alleen maar kritisch te zijn, maar ook een poging doen om een alternatief neer te zetten en daarvoor zijn de analyses van [redacted] heel bruikbaar. We zien nu in de samenleving dat mensen hun leven enigszins om de regels heen hebben georganiseerd. Mensen kennen de regels goed en zeggen dat ze er achter staan. En toch gaan ze regelmatig naar hun werk, wassen hun handen minder, houden zich minder goed aan de afstandsregels, interpreteren hun eigen bezoekersregels. Echte reminders dat we nog steeds in een stevige gezondheids crisis zitten zijn er niet meer en volgens mij kunnen wij die wel bieden. We staan aan de vooravond van de derde golf, dus dat is volgens mij het goede moment om naast datgene dat nu ontwikkeld wordt een nieuw element toe te voegen. Een idee dat al een tijdje in mijn hoofd zit is het volgende. Dit idee past goed bij het contract dat het kabinet met het volk heeft proberen af te sluiten vorige week. Het is volgens mij echt iets anders dan wat we ooit tevoren hebben met een overheids campagnes hebben gedaan. Ik dacht aan een verzameling korte spotjes op radio en tv waarin een basisregel wordt verteld en daaraan wordt toegevoegd dat je zo zelf kunt helpen de golf zo laag mogelijk te houden. Qua look&feel kan dit echt anders zijn dan we hiervoor gedaan hebben, dat maakt dat het weer als iets nieuws gezien wordt.

Bijvoorbeeld (en elke reclameschrijver kan het beter dan ik):

- "Kom je thuis? Was meteen je handen met zeep. Dat kan jij doen om besmettingen te voorkomen."
- "Ga je bij iemand op bezoek? Was bij bijeenkomst eerst je handen. Zo neem je het virus niet mee naar binnen."
- "Werk thuis als dat kan. Want hoe minder mensen jij op een dag ontmoet, hoe minder snel het virus zich verspreidt"
- "Kun je geen anderhalve meter afstand houden op straat? Ga dan ergens anders naar toe. Als jij drukke plekken vermijdt, dan krijgt het virus minder kans om zich te verspreiden."
- "Ben je verkouden? Laat je testen en blijf thuis tot de uitslag. Want je weet nooit of jij het virus niet per ongeluk bij je hebt."
- Ik kan me nog varianten voorstellen met de bezoekregels, mondkapjes in winkels en met niesen in je

elleboog.

Met zo'n aanpak maken we de basismaatregelen weer belangrijker voor mensen, geven we mee dat hun eigen gedrag het verschil kan maken, ongetwijfeld doet het ook wat met de naleving en ik denk dat dit ook weer helpt in het versterken van het urgentiegevoel. Volgens mij is dit ook heel goed te combineren met de wat uitgebreidere filmpjes die nu worden voorbereid waarin wordt toegelicht hoe het virus zich verspreid en die in gaan op het hoedan en die misschien beter bij online en social passen. Ik denk dat dit heel goed te combineren is. Nou ja, misschien vinden jullie het maar niets. Maar beschouw het dan maar als een aanzet om ook op een andere manier weer onze communicatie te verrijken, want ik denk echt dat het kan. ;-)

Fijne avond nog en tot morgen!

5.1.2e

5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e
T 06 5.1.2e

Van: 5.1.2e 5.1.2e - BD/NCTV/PDC-19/COM <5.1.2e@minjenv.nl>

Verzonden: dinsdag 2 maart 2021 14:02

Aan: 5.1.2e 5.1.2e - BD/NCC/ECO <5.1.2e@nctv.minjenv.nl>; 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e - BD/NCTV/PDC-19/COM <5.1.2e@minjenv.nl>; 5.1.2e 5.1.2e - BD/NCTV/PDC-19/COM <5.1.2e@minjenv.nl>; 5.1.2e 5.1.2e - BD/NCC/ECO <5.1.2e@minjenv.nl>; 5.1.2e 5.1.2e - BD/DCOM <5.1.2e@minjenv.nl>; 5.1.2e @minvws.nl
CC: 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e <5.1.2e@minaz.nl>; 5.1.2e @minaz.nl; 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e (5.1.2e@minaz.nl) <5.1.2e@minaz.nl>

Onderwerp: RE: Enkele zorgen

Hi all

Ik denk ook dat dit wellicht morgen in de expertsessie besproken moet worden,.

Wellicht dat het stuk uit de bijlage wat meer verheldering geeft. 5.1.2e heeft alle peilingen en adviezen vanuit de gedragsunit naast elkaar gelegd en een document gemaakt met wat er (communicatief) aan aandachtspunten ligt. Toevallig net gisteren verstuurd, ook om ons voordeel mee te doen in de aanpak van intensivering communicatie over basisregels. Meer is niet altijd beter. Bovendien moeten we ook de rol van lokale/sectorale doorvertaling niet vergeten

Ik cc 5.1.2e en 5.1.2e even, als campagne experts

5.1.2e

Van: 5.1.2e 5.1.2e - BD/NCC/ECO <5.1.2e@nctv.minjenv.nl>

Verzonden: dinsdag 2 maart 2021 13:35

Aan: 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e - BD/NCTV/PDC-19/COM <5.1.2e@minjenv.nl>; 5.1.2e 5.1.2e - BD/NCTV/PDC-19/COM <5.1.2e@minjenv.nl>; 5.1.2e 5.1.2e - BD/NCTV/PDC-19/COM <5.1.2e@minjenv.nl>; 5.1.2e 5.1.2e - BD/NCC/ECO <5.1.2e@nctv.minjenv.nl>; 5.1.2e 5.1.2e - BD/DCOM <5.1.2e@minjenv.nl>; 5.1.2e @minvws.nl

Onderwerp: RE: Enkele zorgen

En/of even morgenochtend afwachten wat er uit het gesprek met de experts komt

Van: 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e - BD/NCTV/PDC-19/COM <5.1.2e@minjenv.nl>

Verzonden: dinsdag 2 maart 2021 13:34

Aan: 5.1.2e 5.1.2e - BD/NCC/ECO <5.1.2e@nctv.minjenv.nl>; 5.1.2e 5.1.2e - BD/NCTV/PDC-19/COM <5.1.2e@minjenv.nl>; 5.1.2e 5.1.2e - BD/NCTV/PDC-19/COM <5.1.2e@minjenv.nl>; 5.1.2e 5.1.2e -

BD/NCC/ECO <5.1.2e@nctv.minjenv.nl>; 5.1.2e, 5.1.2e - BD/DCOM <5.1.2e@minjenv.nl>; 5.1.2e @minvws.nl

Onderwerp: RE: Enkele zorgen

Ha allen,

Je was me voor 5.1.2e. De mail is naar mij gericht dus ik wil graag een goed antwoord geven.

@ 5.1.2e: wat kan ik hem vertellen? Verhaal net van 5.1.2e vind ik al best een stuk van het antwoord.

Groeten,

5.1.2e

5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e
T 06 5.1.2e

Van: 5.1.2e, 5.1.2e - BD/NCC/ECO <5.1.2e@nctv.minjenv.nl>

Verzonden: dinsdag 2 maart 2021 13:31

Aan: 5.1.2e, 5.1.2e - BD/NCTV/PDC-19/COM <5.1.2e@minjenv.nl>; 5.1.2e, 5.1.2e - BD/NCTV/PDC-19/COM
<5.1.2e@minjenv.nl>; 5.1.2e, 5.1.2e - BD/NCC/ECO <5.1.2e@nctv.minjenv.nl>; 5.1.2e, 5.1.2e - BD/DCOM
<5.1.2e@minjenv.nl>; 5.1.2e @minvws.nl

CC: 5.1.2e, 5.1.2e, 5.1.2e, 5.1.2e - BD/NCTV/PDC-19/COM <5.1.2e@minjenv.nl>

Onderwerp: FW: Enkele zorgen

Ter info!

(we hebben mijns inziens altijd aangegeven dat we bekijken hoe we communicatie kunnen intensiveren, maar ook aangegeven dat dit niet de oplossing voor alles is)

Van: 5.1.2e, 5.1.2e, 5.1.2e <5.1.2e@minaz.nl>

Verzonden: dinsdag 2 maart 2021 13:08

Aan: 5.1.2e, 5.1.2e, 5.1.2e, 5.1.2e <5.1.2e@minaz.nl>; 5.1.2e, 5.1.2e <5.1.2e@minaz.nl>; 5.1.2e, 5.1.2e - BD/NCC/ECO
<5.1.2e@nctv.minjenv.nl>

CC: 5.1.2e, 5.1.2e, 5.1.2e, 5.1.2e - BD/NCTV/PDC-19/COM <5.1.2e@minjenv.nl>

Onderwerp: FW: Enkele zorgen

Ter info. heb Will gemeld dit even door te spelen: de vraag is of we dit verder brengen op de ministeriele tafels... 5.1.2e

Van: Tiemeijer, dr. W.L.

Verzonden: dinsdag 2 maart 2021 12:54

Aan: 5.1.2e, 5.1.2e, 5.1.2e, 5.1.2e, 5.1.2e, 5.1.2e - BD/NCTV/PDC-19/COM; 5.1.2e, 5.1.2e, 5.1.2e, 5.1.2e

CC: 5.1.2e, 5.1.2e, 5.1.2e, 5.1.2e

Onderwerp: Enkele zorgen

Dag 5.1.2e (cc 5.1.2e)

Mag ik jou (en/of je collega's) het volgende voorleggen over (het gebrek aan) communicatie over de maatregelen m.b.t. de pandemie? Ik heb hier enige zorgen die ik met jou en/of je collega's wil delen.

Mijn betrokkenheid bij gedragsunit RIVM

Ik schuif tegenwoordig elke paar weken aan bij de gedragsunit van het RIVM, om mee te denken over gedragsmatige overwegingen/inschattingen met betrekking tot mogelijke maatregelen ten behoeve van VWS/NCTV. Ik doe dat uiteraard graag, maar heb ook steeds vaker mijn twijfels. Er worden vaak zeer gedetailleerde vragen voorgelegd over allerlei varianten, in de veronderstelling/hoop dat de gedragsunit allerlei inschattingen kan maken van draagvlak en effect, maar impliciet lijkt de veronderstelling te zijn dat je dat los kunt zien van de communicatie. Quod non

Mijn gevoel is steeds meer: het huidige maatregelen pakket is grosso modo in orde, nog weer nieuwe maatregelen verzinnen (zoals sociale bubbels) gaat niet werken, maar flink versoepelen lijkt voorlopig niet echt aan de orde. Dus nu is het vooral een kwestie van volhouden en gemotiveerd blijven. Dat betekent vooral intensieve en aanhoudende communicatie, waarbij minder de nadruk moet

liggen op *wat* we moeten doen, en meer bemoediging en informatie *waarom* we het moeten doen (en wellicht ook tips en tricks om het binnen de beperkingen draaglijk te houden).

En dus is mijn inbreng steeds vaker: meer en betere communicatie, en dan niet zozeer gericht op alleen maar info overbrengen, maar echt met een motiverend en aanmoedigend doel. (Ik heb dat laatst ook aan een journalist van de NRC gezegd)

Het probleem (?)

En daarmee kom ik op het probleem: jullie reactie is wellicht: *dat doen we allang!* Zou kunnen.... Maar ik zie er alleen niet zoveel van. Het mag van mij wel wat meer – en dan ben ik nog mild vergeleken met sommige anderen die de gedragsunit adviseren, die hierin ngo veel stelliger zijn. Wij hebben dit eerder aan 5.1.2e 5.1.2e van het RIVM meegegeven, en die koppelde enige weken later terug dat de verantwoordelijken in Den Haag dat heel anders zien, en het idee hebben dat er ruim voldoende gebeurt.

Dus hoe zit het zou? Ik heb zelf jaren in de overheidsvoorlichting gewerkt, en mijn ervaring was dat men destijds vaak (veel) te zuinig was met inkoop van zendtijd en advertentieruimte. Dus ik was niet meteen overtuigd door het antwoord van 5.1.2e. Ook denk ik dat in deze fase de toon iets moet verschuiven, zoals gezegd: meer nadruk moet worden gelegd op bemoediging en argumenten waarom we het doen, de waarde-afwegingen laten zien.

Enfin, misschien hebben jullie deze discussie al veelvuldig gevoerd, maar ik wil deze zorg toch even rechtstreeks aan jullie doorgeven.

Groet 5.1.2e

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is toegezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

Ministerie van Justitie en Veiligheid

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

Ministry of Justice and Security